

Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, de mai multe ori se dă rabat
Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Moravurile vremii

Copiii de astăzi trăesc într-o epocă nenorocită, a spus, într-o conferință interesantă, un eminent profesor universitar.

Nu putem spune că ne-am fâlit cândva, acum după război, cu sufletul sănătos al actualelor generații de copii, dar ori cât, pare că nici odată nu a băntuit demoralizare ca acum, în vremurile când studiul religiunii în școlile secundare a ajuns pe la «dexterități»...

Fetele încep să fugă de acasă, amăgite de filme sensaționale de cinematograf, altele delapidază bijuteriile părinților și se duc să trăiască în voia soartei, sau — mai desnădăjduite — se sinucid.

Supravegherile profesorilor și circularele ministerului au ajuns — nu-i mirare! — infructuoase. Pe de altă parte mijloacele părinților de a avea un servitor sau o guvernantă la dispoziția copiilor, sânt adesea insuficiente. Astfel majoritatea copiilor cari ies singuri în oraș, abuzează nu numai de o libertate adesea clandestină, dar mai mult: încearcă printr-o conduită îndrăznească să vadă dacă nu și-ar putea schimba plictiseala unei existențe mediocre, într-o situație cu perspective mai bune.

Te uiți câte-odată în jurul tău în oraș, și vezi fete care n'au mai mult de 17—18 ani, funcționare probabil pe la diferite birouri, agenții, societăți, îmbrăcate cu haine și rochii de mii de lei, pe care desigur nu le-au făcut dintr-o leafă de nimica toată...

E deci foarte natural, ca ceilalți frați și surori mai mici să urmeze exemplul rău, care vine de sus și să-și creeze încetul cu încetul un drum nou alături de acela al familiei.

În bună parte actuala demoralizare a tineretului se datorește și indiferenței cu care cei mai mulți părinți își cresc copiii. La noi în societate nu există ceea-ce se numește în alte țări *educația sufletească* a copilului, adică legătura de intimitate și încredere între cel tare și cel slab.

Copiii noștri, și mai ales fetele, trăesc dela o vârstă cu imaginația și cu simțurile. Cu imaginația bolnavă a unei generații noi, care vrea să profite cu exaltare de toate plăcerile. Și părinții, fie din slăbiciune, fie din alt motiv, în loc să le deschidă ochii la realitate și să le înfrâneze pornirile, îi lasă în ignoranța aceea vicioasă, care îndeamnă la tentații.

Pe urmă îi surprinde faptul că acești nenorociți și aceste detracate își iau lumea în cap.

Am văzut la un «thé-blanc» din cele mai «highlife», la doisprezece ani, când decoltate și ondulate, dansând c'o pasiune amețitoare sub ochii binevoitori ai părinților...

Cum mai poți cere unor asemenea copii naivitatea și seninătatea sufletească de care au atâta nevoie între viață și vis la doisprezece ani, când tu de cu vreme le infiltrezi asemenea senzații?

De aceea n'am să spun ca distinsul conferențiar: «Copiii trăesc într-o epocă nenorocită,...» ci: «Sânt niște nenorociți aceia, cari i-au lăsat să se demoralizeze».

...«Malignus comes quamvis candido et simplici robiginem suam affricat!» (Seneca epist. 7, 6).

Coriolan Bărbat.

Lege buclucașă

Inutilă și jignitoare se arată din zi în zi legea cultelor cu modificările sale proiectate.

Faptele, ce se petrec în ședințele camerei deputaților, sânt dovadă grăitoare că avem d'a face în adevăr cu una dintre legile ce nu trebuie să ia ființă.

Opoziția s'a retras din parlament, și totuși la cameră s'au produs, în locul deplinei armonii, scene atât de tumultuoase, încât președintele s'a simțit necesitat a suspenda ședința din cauza marelui șomot săvârșit de majoritari împotriva ministrului cultelor.

Di ministrul totuși nu vese să cedeze.

Nemulțumirea clerului ortodox, adânc jignit de asprele dispoziții din modificarea legii, este tot mai mult împărțită de credincioșii mireni, cari văd în aceste dis-

poziții arme cu totul păgubitoare intereselor superioare ale statului

Astfel de lege, pe care nimeni n'o cere, nici ortodocșii, nici catolicii, nici protestanții, nici jidovii, nu poate decât să provoace agitațiuni, — care acum eată se îndreaptă împotriva guvernului tocmai din partea aderenților săi...

Lumea din capitală, și din provincie, așteaptă potolire, nu turburare.

Dar potolirea nu se poate face fără a respecta și a cruța pe cei ce astăzi i-ai jignit prin forma și spiritul în care s'au ticluit nenorocitele hotărâri în desămintita lege, poreclită cu drept cuvânt: lege buclucașă.

Doi ani dela moartea Regelui Ferdinand I

În catedrala episcopiei dela Curtea de Argeș, în strălucita ctitorie a lui Neagoe Basarab și a regelui Carol I, și până în cele mai smerite biserițe din întreaga țară, s'au făcut rugăciuni, în ziua de 20 Iulie 1929, pentru odihna sufletului gloriosului Rege FERDINAND I, primul Domnitor al României întregite, pentru Suveranul pilduitor, care și-a închinat viața toată mării și fericirii patriei.

Genunchii s'au plecat cu profundă cucernicie în fața lespezelor dela Curtea de Argeș, unde veghează înfăptuitorul unității naționale, alături de voievozii mari din trecutul neamului românesc.

Prinos de închinare și recunoștință i-a adus neamul acesta, implorând prin El binecuvântările dumnezeiești asupra țării, pe care ni-a dat-o mare, liberă și binecuvântată.

La parastasul din Curtea de Argeș, slujit de I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei cu mare asistență, au fost de față M. S. Regina Maria, M. S. Regina Elisabeta, AA. LL. RR. Principele Regent Nicolae, Principele Elena, Ileana și Irina a Greciei, Înaltul Regent Gh. Buzdugan, membrii guvernului ș. a.

După terminarea serviciului divin s'a dat praznic, în curtea seminarului, la 500 săteni. —

La parastasul dela Patriarhie, celebrat de Arhiereul Platon Ciosu și înaltul cler, au asistat I. P. S. Sa Patriarhul Regent Miron și autoritățile civile și militare.

În catedrala mitropoliei în Sibiu, după serviciul divin, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru NICOLAE înconjurat de clerul catedralei a oficiat parastas solemn pentru odihna sufletului neuitatului nostru Rege Ferdinand.

La piosul act au luat parte, pe lângă mulțimea de credincioși, toate autoritățile militare și civile din localitate.

La finea parastasului, părintele protopresbiter militar Iosif Serafin, într-o impresionantă cuvântare, a scos la iveală virtuțile distinse ale marelui defunct.

Înainte catedralei a fost postat un escadron a Regimentului 12 Roșiori cu muzica militară.

Ziua Onomasticei M. S. Regina Maria

Ziua de 22 Iulie fiind onomastica M. S. Regina Maria, în toate bisericile din țară s'au înălțat rugăciuni ferbinți pentru marea mamă a răniților, care împreună cu neuitatul ei soț a netezit cărările untrii neamului. În biserica noastră catedrală s'a oficiat rugăciunea de mulțumită din partea P. S. Sale arhiereului Vasilie, înconjurat de clerul catedralei. La acest serviciu divin au luat parte I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae, Consilierii arhiepiscopiei și mitropolitani, toți ofițerii aflați în garnizoană și șefii tuturor autorităților civile. În fața Catedralei a fost postat un escadron a Regimentului 12 Roșiori care a dat cavenitele onoruri.

Proiectul de modificare a legii cultelor a fost plăsmuit într'un ceas nenorocit. Inșiși deputații majoritari își manifestează nemulțumirea și încep a reacționa împotriva dlui ministru al cultelor A. Vlad, uitând de obligații și de disciplina de partid. În ședința camerei din 22 I. c., fiind înscrși 32 de oratori la proiectul legii, dl ministru al cultelor a cerut prelungirea ședinței până la ora 4. Majoritarii însă, pe la ora 12¹/₂, au început să plece, ear dl ministru a rămas singur pe banca ministerială.

Biserica ortodoxă în secuime

Sfințirea mausoleului dela Odorhei, solemnitate condusă de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, dă prilej unui confrate din capitală (Universul dela 21 Iulie 1929) să publice un articol mai lung, din care publicăm următoarele:

Românii din jud. Odorhei, acest centru al «scaunelor» săcuesti, au trăit de curând clipe de reînnoire morală și națională. Pentru prima dată poate sufletul românesc s'a arătat aici în toată măreția renașterii lui.

Românii ortodoksi, cari nu mai știu românește, au fost cuprinși de emoțiile ceasului al unsprezecelea, când pentru prima oară, de mii de ani, de când răsună pe aici graiul românesc, a venit printre ei un duhovnic-fruntaș, să-i mângăie, să-i încurajeze, să-i recheme pe făgașul vieții și conștiinței naționale.

Prezența între ei a părintelui lor sufletească I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, a înviorat chiar pe cei slabi, cari, în cursul veacurilor, au cedat împilărilor străine, și și-au schimbat credința strămoșească. A fost pentru întreaga suflare de aci o adevărată reînnoire națională.

Odată cu această reînnoire, sperăm să răsună din nou pe aceste meleaguri doina și cântecelele românești. Această reînnoire în albia vieții naționale poate fi realizată în primul rând prin biserica noastră națională. Să continuăm deci drumul început cu atât de frumoase speranțe...

Mausoleul

În anul 1919, din inițiativa dlui colonel Curculescu, pe atunci comandantul garnizoanei din Odorhei, s'a hotărât să se clădească un mausoleu, unde să se depună osemintele tuturor eroilor căzuți pe întregul cuprins al jud. Odorhei.

Ideea aruncată atunci de inimosul ofițer este azi realitate, grație sprijinului soc. Mormintele eroilor, filiala Odorhei, prefectura județului, batalionul de jandarmi, primăria orașului, precum și centralei societății Mormintele eroilor din București, care a pus la dispoziție un însemnat ajutor bănesc, mulțumită căruia s'au putut termina lucrările începute. În acest mausoleu, așezat pe un vârf de deal, în fața batalionului de jandarmi și care predomină întreg orașul, sânt reînmușcați 323 de eroi.

Între ei sânt români: un maior, 3 căpitani și 2 locotenenți, cum și unguri, sași germani și ruși.

Ca această înălțătoare serbare să ia un caracter impunător, o delegație compusă din dnii Gheorghe Bărbat, avocat, maior Matei și preotul paroh Aurel Nanu, s'a prezentat la Sibiu I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, rugându-l să ia parte.

Serviciul divin

Serbarea s'a început la 9 dim. În capela ortodoxă din sala mare a prefecturii s'a oficiat slujba religioasă de protopopul Stoica Emilian din Sighișoara și de preoții Ioan Popa-Calicu din Vidacut, Marcu Romul din Săcel, Muica Teodor din Sângeorgiu de Pădure, Ioan Hertoga din Daia, Dobre din Saeș și Doctor Romul.

Corul ortodox din localitate, sub dirijarea dlui colonel Petrov, a dat răspunsurile. Pr. protopop Stoica Emilian, a ținut o predică despre datorile omului față de asemenea său.

Primirea Mitropolitului Ardealului

După slujba religioasă, preoții îmbrăcați în odăjdii și urmați de numerosul public, au mers în procesiune pe străzile orașului spre mausoleu, unde era așteptat mitropolitul. Înaintea I. P. S. S. ieșise la marginea județului dnii prefect Simion Balint, Răpeanu, administrator financiar, Biliurescu, primul președinte al tribunalului și Gh. Bărbat, avocat, iar la marginea orașului a fost așteptat de dl Göncki Gavril, primarul orașului, care, urează ca «venirea I. P. S. S. să inspire cetățenilor orașului, indiferent de confesiune și naționalitate, frățescă și sinceră dragoste». La ora 11 cortegiul sosește în fața mausoleului. Se oficiază un tedeum de însoț Mitropolitul, secundat de preoții prezenți, precum și de pr. Trandafir Scorobeș și diaconul Dinu dela mitropolie.

Cuvântarea Mitropolitului

După te-deum, încep discursurile. Primul care vorbește e I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* care spune:

«Frați creștini, Unde jertfa omului este mai mare, acolo simțim și pe Dumnezeu mai aproape.

Ne-am întrunit în acest loc al jertfei, ca să cinstim, să prea-

mărim și să înălțăm rugăciuni către Atotputernicul pentru sufletele eroilor, ale căror oseminte sânt adunate în acest mausoleu și ale căror suflete plutesc azi în apropierea noastră. Să-i sârbătorim!

Prin jertfa lor, ori cari au fost drapelul și idealul, pe care le-au servit, ei au lăsat asupra noastră pilda că au luptat pentru un trai mai bun și mai omenesc. Aceasta este credința fără deosebire de naționalitate și limbă.

Dumnezeu a hărăzit neamul nostru cu darul dreptății, suntem obligați să facem dreptate tuturor. Au luptat deosebiți, ca acum să li se dea cinstirea deopotrivă. În fața hotărârii lui Dumnezeu ești obligat să-ți pleci genunchii.

Ne închinăm pentru tributul de jertfă al eroilor noștri. Aduc omagii iubitei noastre armate, forța organizată pentru izbândirea drepturilor românești, care a sângerat pe pământul Ardealului pentru liberarea lui și închegarea poporului românesc în granițele sale naturale; iar religia ortodoxă, tolerantă și niciodată agresivă, care are la temelie ei iubirea pentru toți, aduce binecuvântarea ei pentru sufletele țării acesteia. Pământul țării noastre este destul de încăpător și primitiv pentru toți acei sinceri și devotați.

Ziua de azi nu este o zi de doliu, ci de închinăciune și de cucernică simțire pentru eroii morți în lupta pentru un ideal. Să ne rugăm ca asupra noastră să coboare duhul dumnezeesc, ca să ne înviorăm să putem duce mai departe testamentul lor pentru asigurarea unei vieți tot mai bune, și pentru a fi strejerie neclintită ai țării și ai tronului. Eroii! primiți omagiile noastre, ale întregului popor și ale țării!

Amintirea voastră va rămâne veșnic în inima noastră.

Cuvântarea I. P. S. S. a produs o puternică impresie în rândul numerosului auditoriu.

Din partea armatei și a garnizoanei Odorhei, a vorbit inițiatorul mausoleului, dl colonel Curculescu.

Vorbesc apoi reprezentanții confesiunilor. Din partea bisericii luterane, vorbește în limba germană, pr. Ion Mates; din partea bisericii reformate vorbește în limba maghiară pr. Cségh Gergely. Pr. Kiss Istvan a vorbit în numele bisericii unitare. A vorbit de asemenea și preotul unit Salanțiu.

Dna Brezoianu a vorbit din partea societății femeilor ortodoxe, spunând că prezența I. P. Sfințitului oaspe, în mijlocul românilor din Odorhei, le îmbărbătează și întărește năzuințele în lupta pentru păstrarea și promovarea curatei credințe strămoșești și prosperarea neamului românesc.

A vorbit apoi dl dr. Gavril Göncki, primarul orașului Odorhei, ear la urmă vorbește în numele guvernului și al județului dl prefect Dr. Simion Balint, care a spus că înalta vizită arhierescă este și o încurajare a credincioșilor ortodocși de aici, întrucât ochii înaltului părinte sufletească și inima sa nobilă simt însemnătatea muncii depuse din partea românilor, în ținutul acesta. Drept aceea îi exprimăm mulțumirile și omagiile noastre, a căror urmă va rămâne înscrisă și în analele județului nostru.

«În persoana I. P. S. Voastre stimăm și admirăm întruparea sufletului românesc și a aspirațiilor noastre, care, în calitatea I. P. S. Voastre de cap al bisericii noastre dominante din Ardeal, reprezintă în cel mai fericit mod legăturile istorice și indisolubile existente în veci în statul nostru românesc și biserica noastră strămoșească».

Prin satele maghiarizate

La ora 3 d. z., I. P. S. S. Mitropolitul Bălan a mers să viziteze bisericile ortodoxe din Porumbenii Mari, Cristur și Bodogaia.

La Porumbenii Mari se adunase un mare număr de săteni, în majoritate români maghiarizați. A vorbit pr. Sărbu. Sătenilor li-a vorbit despre credința strămoșească și valoarea ei I. P. S. S. Mitropolitul.

La Cristur, I. P. S. S. a fost întâmpinat dimineața în fața școlii primare, unde se află capela ortodoxă, de toți creștinii ortodocși. A vorbit pr. Câmpeanu și dna Brezo-

FOIȘOARA

Nou dicționar românesc

— Carte binevenită —

Din tipografia Arhidiecezei de Alba-Iulia și Sibiu a apărut acum o bună și folositoare publicație, alcătuită de prof. E. Hodoș. Volumașul, de 216 pagini, poartă titlul: **Mic Dicționar** cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, unele provincialisme, arhaisme ș. a., pentru școli și particulari.

Autorul se adresează către cititori cu următoarele cuvinte:

Limba română se îmbogățește, după pilda altor limbi, cu alcătuirii de cuvinte nouă, cu nimerita chemare la viață a unor cuvinte uitate, și cu încetățenirea de provincialisme cărora scriitorii le acordă răvașul de drum pe cărămizii limbii literare.

Știutorii de carte din lumea celor mulți, îndeosebi cei din provinciile

alipite României vechi, tinerețea școlară a țării întregite, fără a mai aminti țărâtimea tot mai puțin neanalfabetă a satelor, întâmpină greutate, mai mari sau mai mici, la citirea scriitorilor noștri, vechi și noi, prozatori și poeți, făuritori de limbă nouă românească.

Spre a veni în ajutorul doritorilor d'a înțelege deplin vorbele citite, — și spre a contribui, după puteri, la înfăptuirea unității naționale culturale și la unificarea limbii, — am întocmit dicționarul de față care conține:

tălmăciri, scurte și precise: de neologisme, chiar dacă multe din ele au încetat d'a fi neologisme, de vorbe și locuții străine, și de câteva arhaisme și provincialisme, arătând cuvintele ce le-ar putea înlocui.

Autorul acestui dicționar speră a da, astfel, cititorilor săi o carte foarte folositoare, în format ușor de mănuit și nu prea scumpă.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Preț 120 lei.

Impotriva sectanților. A apărut în Biblioteca creștinului ortodox: Nr. 60 *Lucrarea diavolească a adventiștilor*, de Dr. Grigorie Gh. Comșa, episcopul Aradului. În numerele de până acum ale acestei biblioteci, pe lângă expunerea doctrinei ortodoxe, s'a avut în vedere combaterea sectei baptiștilor. În Nr. 60 pr. episcop ne atrage atențiunea asupra adventiștilor, cari nu sânt mai puțin periculoși decât baptiștii. Broșura nu este o expunere amănunțită a doctrinei acestei secte, ci mai ales arătarea vieții conducătorilor lor, protivnică moralei creștine, așa cum o prezintă unul dintre aderenții adventismului, Const. Ouatu. Broșura aceasta va fi un excelent mijloc preventiv față de secta adventiștilor, cari, deși nu sânt atât de numeroși ca baptiștii, totuși formează pericol pentru biserica noastră. Prețul broșurei Lei 5, — plus 12 Lei pentru francatura recomandată. Se poate comanda dela librăria Arhid. din Sibiu.

Cursuri cooperatiste de seară se țin zilele acestea la Sibiu, unde s'a pus la dispoziția cursiștilor, în mod gratuit, localul Academiei teologice

Andreiane. La deschiderea cursurilor în 15 I. c., a participat public ales și numeros, în frunte I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, P. S. Sa Vasile Rășnăreanu, și ministrul muncii, dl C. I. Răducanu, precum și dl Fauquet, șeful despărțământului cooperativei dela biroul internațional al muncii din Geneva. Cu acest prilej înaltul prelat a arătat legătura firească dintre cooperatie și creștinism, făgăduind să îndemne preoșimea noastră să sprijinească după cuviință cooperatia, luând inițiativa constituirii de cooperative românești. Iau parte la prelegerile din Sibiu, care vor dura până la 1 August, 48 de cursiști din Muntenia, Transilvania, Oltenia și Banat.

În Biblioteca povestirilor morale, sub direcțiunea Preotului A. Nanu în Odorhei, au mai apărut numerele 6—9, și anume: *Apostolii*, legende după (Sienkiewicz); *Darul crucii*, istorice; *Jertfa iubirii*, istorice, *Gratul credinței*, istorice, — toate scrise de Pr. A. Nanu. Prețul unui număr 10 lei. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

ianu, președinta societății femeilor ortodoxe din Odorhei.

I. P. S. S. a vizitat locul unde urmează a se ridica biserica ortodoxă.

La Bodogaia a fost vizitată biserica ortodoxă, care acum se află în reparație.

În sala de recepție a prefecturii, profitând de un moment liber, am rugat pe I. P. S. S., — scrie trimisul special al Universului, — să-mi spună pentru ziarul nostru, impresiunile culese în cursul vizitelor sale în acest județ, și ce crede despre biserica ortodoxă din această regiune.

Cu bunătatea ce-l caracterizează, I. P. S. S. a binevoit să-mi spună: *«Am constatat în acest județ mult suflet românesc. Vorbesc despre calitate.»*

E bine că ortodoxii de aici, deși puțini la număr, sânt atât de activi și înținuși. Lucrurile mari se fac prin biserică. E nevoie în acest județ de multe biserici. Și trebuie mai înainte să înălțăm în acest oraș o frumoasă biserică ortodoxă. Pentru că nu ar fi laudă pentru noi, ca aici unde avem armată, prefectură, atâtea școli românești și întreaga administrație a statului, biserica dominantă și strămoșească să nu-și aibă locașul ei. Și nu numai aici. Și la Cristur, Porumbeni, Bodogaia, ori unde, sufletul românesc cere lumină. M'am interesat întotdeauna de românii ortodoxi din Săculme și mă voi interesa și de acum încolo. Și am speranța că biserica ortodoxă își va câpăta cu timpul, în această regiune, însemnătatea de care să se bucure și de care s'a bucurat mai înainte ca locașurile ei să fi fost dărmate și românii maghlarizați.»

Dela Mănăstirea Neamțului

— Deschiderea cursurilor Universității populare —

Dela 1921 încoace se țin în fiecare an, la Mănăstirea Neamțului, cursurile cercului de studiu social creștine «Solidaritatea».

În anul curent 1929, cursurile s'au deschis în 14 i. c. cu un serviciu divin săvârșit de P. S. Sa Nicodim, fost al Hușilor.

La ora 4 p. m., dl profesor Dr. Bogdan, președintele societății, își desvoltă prima conferință, tratând despre: Situația bisericii ortodoxe după încheierea concordatului cu Roma.

Dăa începe conferința arătând care este situația de fapt a cultelor din România Mare și a drepturilor ce decurg din articolul 22 al Constituției noastre. Arată ce situație și ce posibilități de desvoltare are biserica ortodoxă română, acuma dominantă în stat, în marginile autonomiei acordată ei prin legea specială și apoi desvoltă principiile generale, ce așează în statul nostru drepturile și datoriile celorlalte culte prin legea generală a cultelor.

După aceasta explică ce se înțelege prin concordat. Biserica ortodoxă română poate avea anumite greutăți de aici înainte. Ea a mai fost încercată în timpuri de influențe din afară și a știut totdeauna a reacționa. Mai ușor o va face astăzi când 14.000.000 de ortodoxi sânt împreună,

când forurile superioare ale bisericii își vor face datoria de fiecare zi. Nici un pericol nu ne amenință cât timp vom ști să păstrăm bisericii noastre aceea forță morală ce a învins și va învinge totdeauna forțele fizice și forțele centrifuge ce ar turbura-o. Turburările din lăuntru, cari prin așa zisă reformă socială, ca repausul săptămânal, prin agitații pe chestia pascalei, prin defăimarea și calomnierea, unor capi ai bisericii noastre, nevăzând bârna din ochiul lor și alte asemenea, le vom răspunde răspicat că nu cei puțini și mărunți străini, de sentimentele noastre, vor putea vreodată dărâma ceea ce de 2000 de ani stă pe fundament de granit — nu vor putea nici atinge credința noastră strămoșească, care a făcut și face puterea statului și nației noastre.

Aplause calde răsplătesc pe conferențiar.

Efectele concordatului

— Cu cine vor merge? —

Spuneam de unăzi, în legătura cu noua episcopie unită, că e *boclu* cu concordatul chiar și pentru aceia în favoarea cărora s'a încheiat.

Bocluurile sporesc văzând cu ochii.

Eată ca un om al legilor și credincios fiu al bisericii sale, ale cărei drepturi le susține și apără cu toată râvna, dl Popescu Tudor, directorul dela Națiunea Dominantă, arată, în câteva numere din acest ziar că, în temeiul concordatului, arhieriei bisericii greco-catolice nu mai pot fi senatori de drept și trebuie excluși din senat.

Această consecință a concordatului se explică, destul de clar, în următoarele:

Prin art. 22 al constituției din 1923 biserica greco-catolică e declarată biserică românească; ca urmare, în baza art. 72, reprezentanții ei au devenit senatori de drept și exercită acest mandat până acum. Astăzi însă, prin art. 1 și 2 din concordat, biserica greco-catolică a încetat d'a mai exista, ea a devenit *«biserica catolică de rit grec»*, — încetează virtual și dreptul ei de a avea senatori: reprezentanții ei — mitropolitul Blajului, episcopii Orăzii, Gherlei și Lugojului — aparțin de aici înainte cultului catolic al Romei, care n'are drept decât la un singur senator de drept, — acesta este astăzi senatorul Arhiepiscop Al. Cizar, alt senator de drept biserica sau cultul catolic de orice rit nu poate avea.

Din două, una, zice același director:

1. Dacă pomeniții prelați susțin că ei și biserica lor au rămas greco-catolici, în acest caz urmează să fie scoși din concordat;

2. Dacă ei susțin, că sânt și rămân *«catolici de rit grec»*, (cum afirmă organul de publicitate al mitropoliei blăjene), în acest caz urmează că nu mai pot fi membri de drept în senat.

Ce soluție va da senatul? Va constata încetarea calității lor de senator de drept, invitându-i să părăsească senatul? Sau chestia rămâne — și mai departe încurcată?

INFORMAȚIUNI

Sf. Paști. În conformitate cu hotărârea Sfântului Sinod al Sfintei Patriarhii române, luată în ședința dela 30 Mai 1929, și în urma înțelegerii luate de înalt Prea Sfințitul Patriarh cu Sf. Patriarhie ecumenică de Constantinopol, pentru anul viitor 1930 s'a fixat sărbătorirea Sf. Paști la data de Duminecă, 20 April, după calendarul iulian îndreptat, corespunzătoare datei de 7 April din calendarul iulian necorectat.

Afacerea clasată. După doi ani de păcătoasă luptă împotriva fostului ministru pâr. I. Lupaș, pe tema furniturilor sanitare, judecătorul a trebuit să dea ordonanță de neurmărire clasând întreaga afacere și declarând nevinovat pe pâr. I. Lupaș. O cerere semnată de mai mulți deputați majoritari a fost depusă în cameră pentru darea în judecată a părintelui Lupaș în conformitate cu legea responsabilității ministeriale.

Reformă. Ministerul instrucțiunii a întocmit proiectul de lege pentru reforma învățământului superior. Conform proiectului, înscrierea la facultăți se face pe baza diplomei de bacalaureat și în limita locurilor disponibile fixate de consiliul facultății. Absolvenții seminariilor teologice se pot înscrie la facultatea de teologie; spre a fi înscriși la altă facultate, vor trebui să treacă examenul de diferență de liceu și bacalaureatul.

Congres. Sf. Sinod a aprobat ca, în acest an, congresul Asociației clerului ortodox să se țină în 15—17 Septembrie, la Arad, când eparhia își comemorează întâiul veac dela intrarea sa în dreptul firesc de a-și avea episcop român.

Alegere de protopop. În 12 i. c., s'a ținut alegerea de protopop al tractului Zarand, cu sediul în Brad. Alegerea a fost condusă de comisarul consiliului arhiepiscopesc, pâr. consilier Virgil Nistor. Preoții: Ioan Indrei, a întrunit 24 voturi. Ștefan German 8. Iosif Comșa și Virgil Perian, câte 6 voturi.

Caz de moarte. Cu adâncă durere se anunță tuturor colegilor și cunoșcitorilor că tânărul absolvent al Academiei teologice din Sibiu, Iosif Bularca din comuna Intorsura Buzăului jud. Brașov a încetat din viață în ziua de 21 Iulie 1929. Fie-i țărâna ușoară și memorie binecuvântată.

Donațiune pe seama bisericii ort. române din Biserica Albă (Jugoslavia). Dl Dr. Aurel Novac, fost avocat și conducător național din Biserica Albă, a donat pe seama bisericii de acolo casa dsale din strada principală și două jughere vie, cu destinația de a servi ca plată preotului, devenind astfel casa dsale casă parohială. Cum de casă parohială era mare necesitate, dl Dr. A. Novac, azi notar public în Ciacova (România) a asigurat existența preotului român din acea parohie. Dania va purta numirea: «Fundațiunea Aurelia, Florica Novac». Gestul dlui Dr. Aurel Novac dovedește că inima, înflăcărată care a palpitat pentru tot ce e românesc, a rămas nestrămutată, până la sfârșit, flacăra călăuzitoare și sprijinitoare a românismului și credinței strămoșești. (B. și S.).

Se aduce la cunoștință, că condițiunile de primire în școlile militare pentru ofițeri activi, din toate armele sânt publicate în Monitorul oficial Nr. 142/1929, deasemenea condițiunile de primire în liceele militare sânt publicate în Monitorul oficial Nr. 152/1929. Informațiuni se pot cere la primăria municipiului Sibiu, secția

militară, str. Mitropoliei 2, ușa 17 zilnic dela ora 8—13.

Țara noastră întregită are 29.489,200 ha., din cari 12.448,272 ha. pentru arătură; 4.320.000 ha. fânețe și pășuni; 545.000 ha. vie și pomi roditori; 7.241.000 ha. păduri; restul de peste 5.000.000 ha. sânt locuri clădite, ape, drumuri și alte terenuri ce nu se pot folosi. Țara e locuită de 17 milioane locuitori, din cari 13 milioane sânt români. Peste 83% din locuitorii țării se îndeletnicesc cu agricultura.

După 25 de ani. Primim: Promoția din anul școlar 1903/904 dela liceul grăniceresc «George Coșbuc» din Năsăud își va ținea convenirea, de 25 ani dela terminarea liceului, în ziua de 4 Octombrie 1929. Toți promoțiații sânt rugați ca, până la data de 31 August 1929, să-și comunice adresele către dl Vasile Bocșa, șeful contabil al jud. Năsăud, în Blistrița.

Din paradisul rusesc se comunică: Tribunalul din Moscova a osândit la pedeapsă cu moarte pe judecătorul Pahov, care trăia o existență dublă: ziua jură, noaptea fură trecătorii în fruntea unei bande de hoți. Aferim judecător comunist!

Progres! S'a beut în Rusia bolșevicilor 800 mii vedre de vutcă, și altă beutură la fel, în anul 1924; ear în 1928 s'au înghițit nu mai puțin de 40 milioane de vedre, — o vadră rusească face cam 12 litri. Fărădelegile, comise de bețivi, au sporit în aceeaș măsură.

Crestături

În bugetul Ministerului Cultelor pe anul 1929, este înscrisă suma de 3 milioane ca ajutor pentru biserica ortodoxă și unită din săcuime și Munții Apuseni. Din diferitele părți ale arhiepiscopiei noastre aflăm că s'a distribuit în proporție de 1 cel mult doi la zece, adică dacă biserica noastră dintr'o anumită localitate, a primit unul sau doi Lei, biserica greco-catolică din aceeaș localitate a primit zece. Iată ce ne scrie în această privință, corespondentul nostru din Odorhei: «Onoratul Minister al cultelor ne-a aprobat un ajutor de 20 mii Lei pe seama bisericii noastre de aici. Tot atunci a fost ajutorată și biserica greco-catolică de aici cu suma de una sută mii Lei».

Este injust acest procedeu, care nu ține nici măcar măsura parității, atunci când Biserica gr.-catolică de aici are o casă parohială feudală, în centrul orașului, o biserică mai veche și un capital ce se apropie de 1 milion, ce s'a obținut tot ca ajutoare sub toate guvernele.

Nouă ne lipsesc aici: toate cele materiale.

ȘTIRI LOCALE

Ateneul popular Tătărași, din Iași, va da, în turneul său de acum, o interesantă sezațoare artistică-literară în sala dela Thalia din Sibiu, Luni în 29 Iulie 1929, ora 9 seara. Bilete la Librăria Foaia Poporului în strada Mitropoliei.

Dela Inspectoratul învățământului Regiunea IV șc. Sibiu. Sânt convocați în adunare generală toți comercianții, industriași și meseriași români din localitate, în localul liceului «Gh. Lazăr», pentru ziua de Duminecă 28 Iulie c., ora 11 dimineața.

Nr. 6212.

(90) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de preot-predicator la biserica catedrală din centrul mitropoliei noastre, se publică concurs cu termen de 45 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela viitorul predicator se cere a predica în biserica noastră catedrală în fiecare Duminică și sărbătoare.

Retribuțiunile împreună cu acest post sânt 1600 lei lunar salar de bază plus accesoriile legale.

Cereri de concurs să se trimită Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, în Sibiu, în termenul deschis, dimpreună cu documentele necesare, și anume:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu de bacalaureat.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificare preotească pentru parohii de clasa I.
5. Atestat de serviciu.
6. Alte eventuale documente recomandatoare.
7. Deodată cu cererea concursuală să prezenteze și 3 predici în scris, pentru diferite Dumineci și sărbători în decursul anului, și în termenul deschis al concursului să predice odată în catedrală.

Sibiu, din ședința bisericească ținută la 9 Iulie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu.

Nr. 6809/1929 Epitr.

(102) 1—1

Publicație de licitație

Consiliul arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu publică licitație cu oferte închise pentru repararea și adaptarea casei și grajdului dela Mănăstirea Brâncoveanu din Sâmbăta de sus (jud. Făgăraș 18 km. dela gara Sâmbăta de Jos). **Ofertele se vor înainta până la 6 August a. c.** Ofertanții vor depune o cauciune de 50,000 Lei, dela prețul devizului de circa 500,000 Lei.

Planul, devizul și condițiunile de licitație se pot vedea la Consiliul arhiepiscopesc (biroul consilierului D. Coltofeanu, Str. Mitropoliei 45) între orele 8—13.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu.

Nr. 5736/1929 Ep.

(84) 3—3

Concurs

Consiliul Arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, publică concurs pentru aprovizionarea Internatelor instituțiilor sale culturale, pe anul școlar 1929/30, pentru circa 450 persoane, cu pâine, făină de fert și făină de copt, apoi cu carne de vită, de vițel, de porc și de oaie, cu unsoare de de porc, slănină și cârnațarii, toate de calitate întâi.

Odată cu aceasta, se publică concurs și pentru furnizarea alor 10 vagoane de grâu de calitate întâi, predat loco gara Sibiu.

Consiliul Arhiepiscopesc își rezervă dreptul a alege după plac între oferta pentru livrarea de pâine gata și livrarea de grâu.

Reflecții vor înainta ofertele lor închise **Consiliului Arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, până la 15 August a. c.**, cunoscând, că cu ocazia deschiderii ofertelor se va ține și licitație verbală și că Consiliul Arhiepiscopesc, își rezervă dreptul de a alege dintre reflecții.

Sibiu, din ședința Consiliului arhiepiscopesc ca senat episcopesc, ținută la 26 Iunie 1929.

Consiliul Arhiepiscopesc.

Publicațiune

Pentru prevederea internatului **Școlii normale „Andrei Șaguna” din Sibiu** cu materialele necesare, în cursul anului școlar 1929/1930, pentru alimentarea unui număr de circa 230 elevi, se publică licitație cu oferte închise.

Materialele necesitate sunt: 1. Pâine ori făină; 2. Carne; Articole de băcănie.

Ofertele se vor prezenta direcțiunii școlii până la **10 August 1929**. Pentru articolele de băcănie se vor prezenta mostre.

Sibiu, 3 Iulie 1929.

Comitetul școlar.

Nr. (98) 1—1

Licitațiune

Consiliul protopopesc ort. rom. din Săliște dă în licitațiune publică minuendă adaptarea și complectarea zidirei menită pentru Azilul de bătrâni «Cârja bătrânelor» din Săliște, pe baza planului și devizului, aprobat de P. V. Consiliu arhiepiscopesc din 23 Iulie a. c. Nr. 6683/1929. Licitația se va ține la 1 August a. c. la ora 11 a. m. la oficiul protopopesc depunând vadiul 10% la suma de 659,737 Lei.

Planul, devizul și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul protopopesc.

Săliște, la 23 Iulie 1928.

Consiliul protopopesc.

Nr. 365/1929

(92) 1—3

Concurs

Pentru întregirea unui post de paroh în comuna bisericească **Râșnov**, protopresbiteratul Bran, parohie, de cl. I-a, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, conform celor fasonate în coala B.
2. Sesiie parohială, 12-jug. cad. pământ de prima calitate.
3. Stola obișnuită în tract, revăzută și aprobată de P. V. Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 4544/1929.

Ceice doresc a ocupa acest post, să-și înainteze petitiile, însoțite de documentele prescise, subsemnatului oficiu protopresbiterat în Bran și la ocazie potrivită pot să se prezinte în comună, spre a face cunoștință cu poporul.

Bran, la 15 Iulie 1929.

Oficiul protopresbiterat al tractului Bran, în înțelegere cu consiliul par.

George Babeș
adm. protopopesc.

Nr. 1456/928

(97) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei din cl. II-a **Araci (Arpătac)**, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sânt:

1. Întregire dela stat.
2. Casă parohială cu supraedificate.
3. Sesiie parohială 22½ jugăre.
4. Simbrie preotească: una ferdelă (20 litri) porumb dela fiecare familie.
5. Stola obișnuită.
6. În caz că filia Ariud, nu va fi recunoscută de stat ca parohie materă, vor fi și aci 14 jugăre sesiie parohială.

Reflecții îndreptățiți la acest post sânt invitați să și trimită petitiile

provăzute cu documentele necesare, în termen, subsemnatului oficiu și să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși, spre a celebra, respective a cânta și a cuvânta.

Sf. Gheorghe, la 30 Oct. 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Sf. Gheorghe.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 285/1929.

(89) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a de clasa I-a din **Ludoșul-mare**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B și întregirea dela stat.

În loc de ferdela de cucuruz fasonată în coala B, fiecare casă va da preotului un onorariu de 60 lei anual, în ajunul Bobotezei.

Stola obișnuită în parohie.

Reflecții îndreptățiți la acest post sânt poștiți să și trimită cererile lor, provăzute cu documentele necesare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu, și să se prezinte în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 8 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial respectiv.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 294/929

(94) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor mai jos înscrise din protopopiatul Geoagiu, toate de cl. III-a, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreună cu aceste posturi sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea dotației dela Stat și anume:

1. **Almașul mare Brădet**; un ferdel de cucuruz sfărâmat dela fiecare casă, stola obișnuită.
2. **Băcăinți**, parohie frunțase, 7 jug. sesiune parohială de prima calitate, casă parohială cu supraedificate necesare și 2 jug. grădină plantată, folosirea cimiterului, stola uzitată.
3. **Bulbuc** cu filia **Curpeni**, un ferdel de cucuruz sfărâmat dela fiecare casă, casă parohială, stola obișnuită.
4. **Ceru-Băcăinți**, un ferdel de cucuruz smicurat de casă, casă parohială, stola obișnuită.
5. **Cibu**, parohie frunțase; un ferdel de cucuruz smicurat de casă, locuință în natură sau relut în bani, până la edificarea caselor parohiale în curs, pășunat pentru oi și vite, lemne de foc, stola obișnuită.
6. **Cheile-Cibului**, stola obișnuită.
7. **Geoagiu-Băi (Feredeu)**, un ferdel de cucuruz smicurat de casă, 2 jum. j. sesiune parohială în arândă forțată, casă parohială, stola uzitată. Parohia e situată într-o frumoasă regiune climaterică cu renumite Băi fernale. Pentru preot băile sânt gratuite.
8. **Homorod-Josani**, parohie frunțase, 17 jug. sesiune parohială, stola obișnuită.
9. **Valealepii**; un ferdel de cucuruz smicurat de casă, stola obișnuită.

Concurenții își vor înainta cererile, înscrise conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis și pe lângă prealabila încuviințare a acestuia se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii și referințele locale.

La parohiile, **Almașul mare Brădet**, **Bulbuc**, **Ceru-Băcăinți**, **Cheile-Cibului** și **Valealepii**, se vor admite și învățători absolvenți în școale primare confesionale putând funcționa și ca învățători.

Oficiul protopopesc ort. rom. în conțelegere cu consiliile parohiale.

Geoagiu, la 1 Iulie 1929.

V. Goron
protopop.

(81) 3—3

Publicațiune

Consiliul parohial ortodox rom. **Mihai Viteazu**, vinde prin licitație publică cu oferte închise materialul lemnos de pe suprafața a 50 jugăre, din care 57m³ lemn de construcție de stejar și 7600 m. steri lemne de foc, stejar, fag și carpen — din pădurea «Rujeț», proprietatea bisericii ortodoxe române **Mihai Viteazu**, județul **Târnava-mare**.

Licitația a avea loc în ziua de 16 Iulie 1929 la Dir. XII silvică **Mercurea-Ciuc**.

Estimația din oficiu este de Lei 322,395. Garanția provizorie de Lei 33,000.

Condițiile de licitare se pot vedea la oficiul parohial, sau Ocolul silvic **Sighișoara**.

Mihai Viteazu, 21 Iunie 1929.

Președinte:

Pr. **Eugen Bologna**
paroh.

Iacob Pandrea
epitrop.

Nr. 8/929 par.

(95) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Cenade**, protopopiatul **Mercurea**, — dela prima apariție în Telegraful Român, se publică concurs de 30 de zile.

Venitele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. Salarul dela Stat.

Eclejie 32 jugăre, din care 3½ de luncă.

Lemne din pădurea bisericii.

Casă parohială și grajd.

Stola obișnuită.

Reflecții la acest post să și înainteze oficiului protopopesc cererile în ordine în termenul prescise și să se prezinte în parohie, spre a face cunoștință cu poporul.

Cenade, în 22 Iunie 1929.

Văzut: Oficiul protopopesc

Avr. S. Păcurariu
protopop.

Nr. 249/929

(93) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Chesler**, din protopopiatul **Târnavi**, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. cu folosirea sesiunei parohiale de 22 jug. cat. arător și fână, 1 jug. cat. vie, din care sânt plantate 500 vițe, dela 110 familii câte 20 litri cucuruz, 10 litri grâu și 2 litri vin la culesul viilor, 110 zile de lucru, 2 sorți de lemne din pădurea comunală și stolele obișnuite în comună.

Ceice doresc a ocupa acest post, să și înainteze actele subsemnatului oficiu protopopesc în termen legal și să se prezinte în parohie spre a celebra, cuvânta și cânta la biserica, făcând astfel cunoștință cu poporul.

Dicioșanmărtin, la 3 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al **Târnavi**, în înțelegere cu consiliul parohial din **Chesler**.

Petru Medesău
adm. protopopesc.